

**Zarząd/ Komitet Audytu /Rada Nadzorcza**

**W sprawie: Oceny skuteczności i adekwatności systemu zarządzania ryzykiem**

Zgodnie z zapisami §10 ust. 6 „Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 08 czerwca 2021r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach” Rada Nadzorcza Banku dokonuje „corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem” na podstawie opinii Komitetu Audytu.

Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem w oparciu o ocenę:

W zakresie adekwatności systemu zarządzania ryzykiem:

1. Dostosowanie do zmian przepisów zewnętrznych.
2. Objęcie zarządzaniem wszystkich istotnych rodzajów ryzyka, występujących w Banku.
3. Dostosowanie do skali, złożoności i profilu ryzyka (zasad proporcjonalności).
4. Zgodności organizacji zarządzania ryzykiem z przepisami zewnętrznymi.
5. Zgodność z wewnętrznymi regulacjami Banku.

W zakresie skuteczności systemu zarządzania ryzykiem ocena oparta jest o:

6. Analizę wyników kontroli wewnętrznych i zewnętrznych w obszarze zarządzania ryzykiem.
7. Analizę wykonania wskaźników ogólnego poziomu ryzyka (apetytu na ryzyko).

Ocena adekwatności i systemu kontroli wewnętrznej obejmuje weryfikację „Regulaminu kontroli wewnętrznej” pod kątem:

1. Zgodności z przepisami zewnętrznymi.
2. Dostosowanie do struktury organizacyjnej Banku.
3. Spójności z wewnętrznymi procedurami Banku.

**Ocena objęcia zarządzaniem wszystkich istotnych rodzajów ryzyka**

Bank corocznie dokonuje przeglądu procedury szacowania kapitału wewnętrznego, w ramach którego dokonuje oceny istotności rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku. W 2024r. lista rodzajów ryzyka istotnego nie uległa zmianie. Bank poddał badaniu ryzyko ESG i zarządza tym ryzykiem w następujących obszarach zarządzania ryzykiem:

- Kredytowym – na etapie udzielania kredytów, w ramach monitoringu ekspozycji kredytowych, w ramach analizy portfelowej ryzyka kredytowego,
- Operacyjnym – zarządzanie kadrami, zarządzanie ryzykiem konfliktów interesów, kultura ryzyka, etyka bankowe, rejestrowanie zdarzeń dotyczących naruszenia praw pracowników,
- Biznesowym – budowanie oferty produktów wspierających zrównoważony rozwój.

Bank poddał badaniu ryzyko ICT i zarządza tym ryzykiem w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym. Wszystkie zdarzenia naruszenia bezpieczeństwa systemów informatycznych i informacji są rejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego – wymóg z tytułu ryzyka ICT zawarty jest w wymogu na ryzyko operacyjne.

Zarządzanie ryzykiem istotnym odbywa się z zachowaniem zasady proporcjonalności, która obejmuje następujące obszary:

- a. Charakter działalności - Bank działa na rynku lokalnym,
- b. Skala działalności - Bank nie jest bankiem o istotnym znaczeniu systemowych w rozumieniu ustawy Prawo bankowe (Bank nie posiada udziału w rynku depozytów, kredytów, funduszy własnych powyżej 2% całego sektora bankowego w Polsce).

### **Ocena organizacji zarządzania ryzykiem**

Aktualna struktura jest dostosowana do skali, profilu i złożoności działalności oraz zapewnia rozdzielenie funkcji operacyjnej od oceny ryzyka, które ta działalność generuje.

Struktura organizacyjna zapewnia rozdzielenie funkcji na trzech niezależnych poziomach zarządzania:

- a. **Pierwsza linia obrony** (pierwszy poziom zarządzania) – komórki organizacyjne odpowiedzialne za podejmowanie ryzyka w trakcie działalności operacyjnej.
- b. **Druga linia obrony** (drugi poziom zarządzania) – niezależna ocena ryzyka. Na drugim poziomie zarządzania występują następujące komórki organizacyjne, uprawnione do przeprowadzania testowania pionowego to: Członek Zarządu ds. handlowych, Członek Zarządu – Główny Księgowy w zakresie oceny ryzyka w trakcie działalności operacyjnej, Stanowisko organizacyjno-administracyjne i ds. zgodności, Stanowisko Ekonomiczne, Analityk Kredytowy, Stanowisko ds. weryfikacji, monitoringu i windykacji kredytów, Inspektor Ochrony Danych Osobowych ( IOD ), Administrator Bezpieczeństwa Informacji (ABI).
- c. **Trzecia linia obrony** (trzeci poziom zarządzania) – audyt wewnętrzny sprawowany przez Departament Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS na podstawie odrębnie zawartych umów.

## **Wyniki kontroli**

Kontrole wewnętrzne przeprowadzone w 2024r. nie wykazały błędów mogących zagrozić bezpieczeństwu funkcjonowania Banku. Nie stwierdzono błędów znaczących i krytycznych mogących zagrozić bezpieczeństwu funkcjonowania Banku.

Kontrola wewnętrzna w Banku jest zorganizowana z zachowaniem unikania konfliktów interesów. W 2024 roku w ramach funkcji kontroli pracownicy jednostek organizacyjnych przeprowadzili monitorowanie poziome oraz pionowe w zakresie przestrzegania mechanizmów kontrolnych. Monitorowania były wykonywane zgodnie z podziałem oraz częstotliwością wskazaną w macierzy funkcji kontroli Banku Spółdzielczego w Szczucinie zatwierdzonej przez Zarząd Banku oraz planu działania komórki ds. zgodności przyjętego przez Zarząd oraz zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą. Monitorowanie pionowe oraz poziome w zakresie przestrzegania mechanizmów kontrolnych nie wykazało nieprawidłowości.

W 2024r. odbyły się w Banku następujące kontrole zewnętrzne:

- Ocena BION - 6 listopada 2024r. Komisja Nadzoru Finansowego przekazała informację o wynikach procesu badania oceny nadanej Banku Spółdzielczemu w Szczucinie oraz ocenie końcowej nadanej w cyklu BION. W wyniku procesu BION przeprowadzonego według stanu na 31.12.2023r. Bank uzyskał końcową ocenę na poziomie 2,10 co oznacza ogólną zadowalającą sytuację Banku. Bank otrzymał jedno zalecenie w obszarze ryzyka kredytowego tj. poprawę procesu zarządzania ryzykiem wynikającym ze stosowania odstępstw od przyjętych standardów kredytowania, poprzez przyjęcie zamkniętego katalogu stosowanych odstępstw. Przeprowadzono przegląd procesu zarządzania ryzykiem wynikającym ze stosowania odstępstw od przyjętych standardów kredytowania i przyjęto zamknięty katalog stosowania odstępstw poprzez dodanie załącznika nr 2 „Katalog odstępstw oraz zasady identyfikacji odstępstw w transakcjach kredytowych i ich rejestracji” do „Zasad stosowania odstępstw od obowiązujących regulacji wewnętrznych w zakresie działalności kredytowej w Banku Spółdzielczym w Szczucinie.” W dniu 2 grudnia 2024r. przesłano do Komisji Nadzoru Finansowego harmonogram dotyczący realizacji zalecenia wydanego przez Organ Nadzoru.
- W listopadzie 2023 r. została zawarta umowa z M-Studio sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie, której przedmiotem m.in. była obsługa i nadzór nad stroną internetową Banku oraz przedstawienie raz w miesiącu audytu stanu witryny internetowej. Od terminu, w którym umowa została podpisana odbywa się comiesięczny audyt stanu witryny internetowej Banku, zgodnie z pismem UKNF DCB-DCBCRT.070.3.2022.MO oraz pismem SSOZBPS/P/1297/2022 Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Podczas audytu dokonano przeglądu zalecanych 9 działań przez UKNF. Zweryfikowano m.in. aktualizacje wszystkich komponentów z których składa się strona internetowa, sprawdzono czy wersja PHP na serwerze jest aktualna i wspierana. Sprawdzone

próby wymuszenia połączenia nieszyfrowanego, dokonano stosownych ustawień na serwerze, w każdym miesiącu dokonywana jest aktualizacja CMS na najnowszą wersję, logowanie możliwe jest wyłącznie z określonych adresów IP, zmieniono nazwę konta administratora głównego na niestandardową nazwę. wdrożono dwuskładnikowe uwierzytelnienie administratorów systemów informatycznych, w każdym miesiącu dokonywana jest aktualizacja CMS na najnowszą wersję. Strony www są zabezpieczone certyfikatem SSL od zaufanego wystawcy. Wszystkie wymagania działania zostały spełnione.

Kontrole wewnętrzne i zewnętrzne przeprowadzone w 2024 r. nie wykazały błędów mogących zagrozić bezpieczeństwu funkcjonowania systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Sprawozdanie z wyników kontroli zewnętrznych i wewnętrznych są prezentowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Żadna kontrola zewnętrzna nie nałożyła na Bank kar z tytułu nie przestrzegania przepisów zewnętrznych, regulacji wewnętrznych czy przyjętych standardów postępowania.

Wyniki przeprowadzonych kontroli wewnętrznych i zewnętrznych przeprowadzonych w Banku wskazują, że system zarządzania ryzykiem jest adekwatny i skuteczny. Informacje zawarte w załączniku nr 8 do „Regulaminu kontroli wewnętrznej” potwierdzają skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej.

1. Audyt jest wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
2. Kontrola funkcjonalna jest realizowana na każdym stanowisku, zgodnie z matrycą funkcji kontroli.
3. W Banku działa niezależne Stanowisko ds. zgodności.

### **Organizacja kontroli wewnętrznej**

W 2024r. Bank nie wprowadził zmian w strukturze organizacyjnej. System kontroli wewnętrznej jest dostosowany do struktury organizacyjnej. Kontrola funkcjonalna jest realizowana na każdym stanowisku, zgodnie z matrycą funkcji kontroli. System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie istotne procesy realizowane przez Bank, tj. takie których błędne działanie może spowodować istotne zakłócenia w pracy Banku. Organizacja systemu kontroli wewnętrznej jest adekwatna do skali, złożoności i profilu ryzyka występującego w Banku. Ocenę organizacji zarządzania ryzykiem przeprowadzono na podstawie wyników zarządczego przeglądu struktury organizacyjnej. Kontrola wewnętrzna w Banku jest zorganizowana z zachowaniem unikania konfliktów interesów.

## **Ocena wskaźników ogólnego poziomu ryzyka**

Komitet Audytu oraz Rada Nadzorcza Banku monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o:

1. Wyniki dotychczasowych kontroli.
2. Ocenę organizacji kontroli w Banku.
3. Analizę mierników realizacji celów kontroli wewnętrznej.

Bank wyznaczył mierniki realizacji celów kontroli wewnętrznej. Bank bada skuteczność i adekwatność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o załącznik nr 8 do „Regulaminu kontroli wewnętrznej”. Bank uznaje, że cele kontroli wewnętrznej zostały zrealizowane, gdy wskaźniki finansowe zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku w „Strategii rozwoju Banku” zostały zrealizowane na poziomie co najmniej 80% planowanych.

Wykonanie wyżej wymienionych wskaźników według stanu na dzień 31.12.2024 r. kształtuje się na poziomie określonym w załączonej tabeli ( Arkusz oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej ). Funkcja kontroli w Banku Spółdzielczym została oceniona jako adekwatna i skuteczna. Zarząd Banku podejmuje ryzyko dostosowane do skali i złożoności ryzyka i odpowiednio nim zarządza. W załączeniu tabela prezentująca planowane i wykonane wskaźniki ogólnego poziomu ryzyka.

***Na podstawie powyższych informacji Rada Nadzorcza w Banku Spółdzielczym w Szczucinie ocenia adekwatność i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej, w tym Komórki ds. zgodności.***

***Rada pozytywnie ocenia adekwatność i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatność i skuteczność Komórki ds. zgodności oraz efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności.***

***Rada stwierdza, że adekwatność i skuteczność kontroli jest na dobrym poziomie.***

***Niniejsza ocena została przeprowadzona przez Radę Nadzorczą w oparciu o opinię Komitetu Audytu.***